

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія менеджменту і бізнесу
Викладач (і)	Пілецька Любомира Сидорівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	lybomyra.piletska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний, Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Згідно розкладу консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна присвячена вивченню феноменології менеджменту і бізнесу та особливостей функціонування підприємницьких суб'єктів. Розглядається феномен керівництва в бізнесі, специфіка роботи психолога в бізнес організаціях, проблеми нетворкінгу в бізнесі, кризовий менеджмент в організаціях, тайм менеджмент, ментальне здоров'я працівників організацій.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування компетентностей з психології менеджменту і бізнесу.

Завдання навчальної дисципліни – ознайомити студентів з теоретико-методологічними засадами проблеми менеджменту і бізнесу; розкрити сучасні прикладні аспекти проблематики менеджменту і бізнесу та методичні можливості їх вирішення; навчити аналізувати особливості суб'єктів бізнес процесів; сформуванати навички застосування отриманих знань в майбутній професійній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК11. Здатність оцінювати та аналізувати гендерні особливості особистості, гендерні відносини, надавати психологічну допомогу з урахуванням гендерних проблем у суспільстві.

Програмні результати навчання:

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР12. Визначати гендерні особливості у психічних процесах, станах, властивостях особистості та розуміти причини відмінностей з метою інтерпретації та прогнозування поведінки індивіда у різних ситуаціях, розуміти гендерні відносини, причини гендерного розподілу у суспільстві.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма
лекції	14	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18	4
самостійна робота	58	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3 семестр	053 Психологія	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Психологія менеджменту і бізнесу: теоретико-методологічний аналіз науки 1. Предметна область науки. Категоріальний апарат. 2. Методи дослідження в психології менеджменту і бізнесу. 3. Історичний ракурс.	2 (денна)	2 (денна)	4 (денна)/ 10 (заоч)

4.Актуальні виклики і проблеми психології менеджменту і бізнесу в умовах травматогенного соціуму.			
Тема 2. Феномен керівництва в бізнесі 1. Керівництво і лідерство в бізнесі. Суб'єкти менеджменту і бізнесу 2. Поняття управлінської діяльності як основного інструменту в менеджменті і бізнесі. 3. Прийняття управлінських рішень.	2 (денна)/ 2 (заоч)	4 (денна)	8 (денна)/ 10 (заоч)
Тема 3. Специфіка роботи психолога в бізнес організаціях 1. Основні види діяльності психолога в організаціях. 2. Діагностичний інструментарій психолога в сфері менеджменту і бізнесу 3. Інтерактивні технології в роботі психолога в організаціях. 4. Специфіка організаційного консультування.	2 (денна)/ 2 (заоч)	4 (денна)	16 (денна)/ 18 (заоч)
Тема 4. Нетворкінг в бізнесі 1. Поняття комунікації в бізнесі 2. Вирішення конфліктів в бізнес-середовищі. 3. Комунікативні бар'єри в бізнесі 4. Соціально-психологічний клімат в колективі	2 (денна)/ 2 (заоч)	4 (денна)	14 (денна)/ 18 (заоч)
Тема 5. Кризовий менеджмент в організаціях 1. Кризові інтервенції в організаціях та їх види. 2. Технології антикризового менеджменту 3. Стрес менеджмент 4. Безбар'єрність в сучасних організаціях та гендерна толерантність	2 (оч)	2 (оч)/ 2 (заоч)	6 (оч)/ 12 (заоч)
Тема 6. Тайм менеджмент 1.Роль тайм менеджменту у плануванні діяльності бізнес організацій 2. Технології застосування тайм менеджменту	2 (денна)	2 (денна)/ 2 (заоч)	10 (денна)/ 12 (заоч)
Тема 7. Ментальне здоров'я працівників організацій 1. Просвітницька робота щодо збереження ментального здоров'я працівників організацій. 2. Сучасні підходи в роботі з профілактики та подолання синдрому «професійного вигорання». 3. Технології збереження ментального здоров'я працівників організацій в умовах травматогенного соціуму.	2 (денна)		
ЗАГ.:	14 (денна)/ 6 (заоч)	18 (денна)/ 4 (заоч)	58 (денна)/ 80 (заоч)

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Курс завершується іспитом. Підсумкова оцінка викладається у 100-бальній шкалі. З яких 50 балів студент набирає впродовж семестру за відповіді на семінарських заняттях, виконання контрольної роботи, виконання практичних завдань; ще 50 балів студент отримує на іспиті.</p> <p>Для студентів очної форми навчання: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру -50. З них: 1) виступи на семінарських заняттях – 9 балів (по 1 балу за заняття); 2) Презентація наукового повідомлення на тему: «Гендерні особливості менеджменту і бізнесу» - 5 б. 3) Розробка соціально-психологічного тренінгу з проблем менеджменту та бізнесу - 11 б. 4) Скласти програму дослідження психологічних феноменів в бізнес організації - 10 б. 5) Розробити просвітницький буклет по збереженню ментального здоров'я працівників організації – 5 б. 6) підсумкове тестування – 10 балів 4) іспит – 50 балів.</p> <p>Для студентів заочної форми навчання та студентів що навчаються за індивідуальним графіком: Максимальна кількість балів яку студент може набрати протягом семестру -50. З них: 1) 7 тематичних тестів – 35 балів (по 5 балів за кожний тест) 2) за розробку соціально-психологічного тренінгу з проблем менеджменту та бізнесу - 5 б. 4) за складання програми дослідження психологічних феноменів в бізнес організації - 10 б. 4) іспит – 50 балів.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Практичні завдання виконуються студентами в електронній формі і завантажуються на спеціально створений старостою групи гугл диск, доступ до якого надається усім студентам академічної групи і викладачу.</p> <p>Практичне завдання 1. Презентація наукового повідомлення на тему: «Гендерні особливості в менеджменті і бізнесі» - 5 б. Критерії оцінювання: 5 балів (відмінно) — завдання виконане в повному обсязі, здане вчасно; характеризується самостійністю, науковістю, з посиланням на наукові джерела, має структуру і висновки, об'ємом до 5 стор. 4 бали (добре) - завдання виконане в повному обсязі, здане вчасно; характеризується типовістю підбору матеріалу; коротко</p>

і правильно обґрунтоване (або частина матеріалу розгорнуто обґрунтована, а частина — коротко)

3 бали (задовільно) - завдання виконане не в повному обсязі, здане вчасно; характеризується типовістю підбору матеріалу; обґрунтування коротке або відсутнє (повністю або частково); частково несамотійно

2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано/ окремі його фрагменти, здане не вчасно, відсутня логіка, обґрунтування, пояснення; не відповідає поставленим завданням.

0 балів — завдання не виконано.

Практичне завдання 2. Розробка соціально-психологічного тренінгу з проблем менеджменту та бізнесу 11 б.

11 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі: самотійно розроблена структура соціально-психологічного тренінгу, опираючись на методологію побудови тренінгу. Якісно проаналізовано доцільність смислових «вузлів» тренінгу, зазначено групові результати, які плануються досягти в ході проведення тренінгу; чітко розплановані часові межі. Інформаційні повідомлення тренера подані в презентації. Студент вільно володіє матеріалом в ролі тренера. Матеріали оформлені в електронному вигляді і подані у вчасно.

9 бали (добре) – завдання виконано в повному обсязі: самотійно розроблена структура соціально-психологічного тренінгу, опираючись на методологію побудови тренінгу. Якісно проаналізовано доцільність смислових «вузлів» тренінгу, зазначено групові результати, які плануються досягти в ході проведення тренінгу; чітко розплановані часові межі. Інформаційні повідомлення тренера подані в презентації. Студент не виступає в ролі тренера. Матеріали оформлені в електронному вигляді і здані вчасно.

7 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, вправи не адаптовані, не відповідають поставленим завданням, студент не володіє інструкцією до вправ, не налагоджує зворотний зв'язок і не виступає в ролі фасилітатора групових процесів. Висновки фрагментарні. Необґрунтовані. Робота оформлена частково або відсутня, подана невчасно.

5 балів (незадовільно) – виконана лише частина завдання (складений структура тренінгу), який містить істотні помилки у змісті. Матеріали неадаптовані і не розкривають поставлені завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Практичне завдання № 3. Скласти програму дослідження психологічних феноменів в бізнес організації - 10 б.

9-10 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі, студент визначив діагностичні маркери дослідження психологічних феноменів в організації, під кожний індикатор визначив конгруентний метод та методику дослідження. Представлена діагностична програма є змістовною, повною та

	<p>структурованою відповідно обраного підходу. Виконана робота здана вчасно.</p> <p>8-9 балів (добре) – завдання виконано в повному обсязі, студент визначив діагностичні маркери дослідження психологічних феноменів в організації, не під кожний індикатор визначив конгруентний метод та методику дослідження. Представлена діагностична програма є змістовною, повною та структурованою відповідно обраного підходу. Виконана робота здана вчасно.</p> <p>7-8 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, студент нечітко визначив діагностичні маркери, не під кожен індикатор визначив конгруентний метод та методику дослідження. Представлена діагностична програма не є змістовною, неповна та неструктурована відповідно обраного підходу (або з деякими неточностями). Виконана робота здана невчасно.</p> <p>4-6 балів (незадовільно) – завдання виконано частково, студент допустив значні помилки у побудові діагностичної програми. Робота повністю не виконана, здана невчасно.</p> <p>0 балів – завдання відсутнє.</p> <p>Практичне завдання 4. Розробити просвітницький буклет по збереженню ментального здоров'я працівників організації – 5 б.</p> <p>5 балів (відмінно) — завдання виконане в повному обсязі, здане вчасно; характеризується самостійністю, науковістю, з посиланням на наукові джерела, має структуру і висновки, об'ємом до 5 стор.</p> <p>4 бали (добре) - завдання виконане в повному обсязі, здане вчасно; характеризується типовістю підбору матеріалу; коротко і правильно обгрунтоване (або частина матеріалу розгорнуто обгрунтована, а частина — коротко)</p> <p>3 бали (задовільно) - завдання виконане не в повному обсязі, здане вчасно; характеризується типовістю підбору матеріалу; обгрунтування коротке або відсутнє (повністю або частково); частково несамостійне.</p> <p>2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано/ окремі його фрагменти, здане не вчасно, відсутня логіка, обгрунтування, пояснення; не відповідає поставленим завданням.</p> <p>0 балів — завдання не виконано.</p> <p>Підсумкове тестування по курсу (контрольну роботу) студенти проходять онлайн в системі дистанційного навчання.</p> <p>Критерії оцінювання підсумкового тесту: тест містить 40 запитань закритої форми; максимальний бал – 10 балів.</p>
Семінарські заняття	<p>За відповіді на семінарських заняття студенти можуть набрати 15 балів (по 5 балів за заняття/ тобто 3 оцінки).</p> <p>Критерії оцінювання усних відповідей студентів. В основу системи оцінювання знань студентів із навчальної дисципліни закладені наступні критерії:</p>

	<p>1) повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни;</p> <p>2) науковість знань – їх правильність, відповідність теоретико-методологічним основам науки;</p> <p>3) усвідомленість знань – розуміння смислу інформації з навчальної дисципліни.</p> <p>Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття.</p> <p>Оцінка «добре» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем навчальної дисципліни, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент по формі відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).</p> <p>Оцінка «задовільно» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань навчальної дисципліни, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.</p> <p>Оцінка «незадовільно» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем гендерної психології або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>До складання іспиту допускається студент (очної форми) за умови виконання всіх завдань. Мінімальний набраний студентом бал допуску до іспиту становить 25 балів.</p> <p>До складання іспиту допускається студент (заочної форми) за умови виконання всіх завдань. Мінімальний набраний студентом бал допуску до іспиту становить 25 балів. Студенти заочної форми навчання виконують всі завдання за тиждень до початку заліково-екзаменаційної сесії.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – іспит. Форма здачі іспиту – письмова. Оцінюється іспит у 50 балів.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен виконати всі передбачені види робіт (практичні завдання, підсумкове тестування). За умови відсутності на занятті (чи заняттях) студент повинен ліквідувати заборгованість та виконати усі завдання по курсу. Якщо до останнього заняття студент не ліквідував заборгованість і не набрав мінімум 25 балів, він буде не допущений до складання іспиту. Проте, згідно Положення про навчальний процес він матиме змогу перездати іспит за талоном 2 або 3, за умови здачі усіх передбачених курсом видів робіт. За умови пропуску студентом усього курсу він буде спрямований на повторне вивчення курсу. Студенти, які навчаються за **індивідуальним графіком**, виконують всі завдання згідно вимог і проходять тестування за темами. Якщо студент при виконанні практичних завдань не дотримується академічної доброчесності, таке завдання йому не зараховується.

Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dhres>); Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dhrfb>); Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dzugk>); Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dhrfg>).

Неформальна освіта:

Можливі зарахування курсів неформальної освіти, які відповідають змісту дисципліни загалом чи її окремих тем. Такі курси зараховуються відповідно як опрацьована тема чи як виконане практичне завдання. (Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/equwdp>)

Комунікація з викладачем відбувається через електронну пошту.

8. Рекомендована література

1. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. Івано-Франківськ: «Полум'я», 2000. 160с.
2. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект). К.: МАУП, 2000. 286с.
3. Колот А. М. Мотивація персоналу: Підручник. К.: КНЕУ, 2002. 337с.
4. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: Навч. посібник. К.: ТОВ «УВТК», 2003. 512с.
5. Палеха Ю. І. Ключі до успіху, або організаційна та управлінська культури. К.: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, 2000. 211с.
6. Пачковський Ю. Ф. Психологія підприємництва: Навч. посібник. Львів, 2001. 276с.
7. Пілецька Л.С. Психологія бізнесу. Довідково-методичний посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. 150 с.
8. Технології роботи організаційних психологів: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. Л. М. Карамушки. Фірма «ІНКОС», 2005. 366 с.
9. Варналій З.С. Основи підприємництва. К. : Знання-Прес, 2003. 285 с.
10. Психологічні технології підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості : монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. – К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. – 240 с.- Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/712691/>
11. Карамушка Л.М. Психологія професійного вигорання підприємців : монографія / Л.М. Карамушка, Г.В. Гнускіна – К. : Логос, 2018. – 198 с.
12. Карамушка Л. М. Психологічні особливості ставлення студентської молоді до грошей : монографія / Л. М. Карамушка, О. Г. Ходакевич. – Київ : КНЕУ, 2017. – 200 с.
13. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури : монографія [Електронний ресурс] / Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, К.В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л.М. Карамушки. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 288 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10087/>
14. Карамушка Л.М. Психологія організаційної культури вищого навчального закладу (у контексті становлення професійної ідентичності студентів): монографія / Л.М. Карамушка, О.В. Ішук. – К. – Запоріжжя: Кругозір, 2015. – 276 с.
15. Карамушка Л. М. Психологічні чинники професійного вигорання працівників державної фіскальної служби України : монографія / Л. М. Карамушка, О. І. Бондарчук, Т. В. Грубі. – К. - Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2015. – 250 с.
16. Психологічні засади організаційного розвитку : монографія / За наук. ред. Л. М. Карамушки. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 206 с.
17. Методичні рекомендації з проведення тренінгових занять для підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості/ Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, К.В. Терещенко [та ін.]; за ред. Л.М. Карамушки. – К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2018. – 49 с.-Режим доступу :<http://lib.iitta.gov.ua/712898/>
18. Діагностика перфекціонізму та трудоголізму особистості : психологічний практикум / Л. М. Карамушка, О. І. Бондарчук, Т. В. Грубі. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2018. – 64 с.
19. Карамушка Л.М., Сняданко І.І. Психологія організаційної культури (на матеріалі промислових підприємств): Навчальний посібник. –Київ-Львів: Край, 2010.-212 с.
20. Жигайло Н. І. Психологія бізнесу та управління [Текст]:Навч. посібник / Н. І. Жигайло, М. О. Кохан, Н. М. Данилевич. Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2023. 308 с.

21. Темплар Р. Правила кар'єри. Керівні принципи персонального успіху [Текст]
/ Річард Темплар ; пер.з англ. К.Козачук. К. : КМ-БУКС, 2020. 296 с.

Любомира ПЛЕЦЬКА